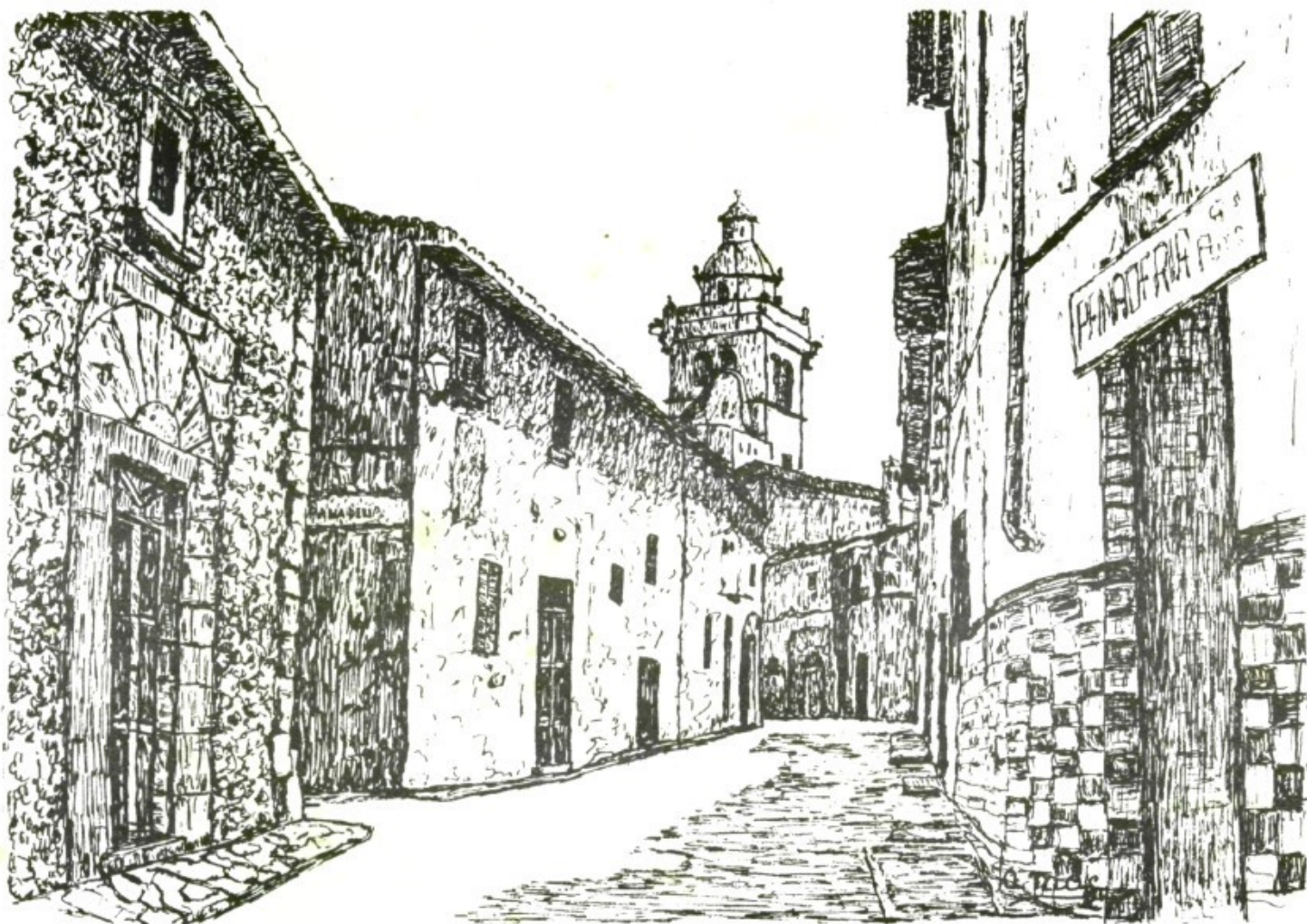

es saiaig

D'ALGAIDA

nº 42 juny de 1.984 preu: 65 pts.

UN RACÓ D'ALGAIDA QUE TOTS HAUREU RECONEGUT: EL CARRER DE L'ESGLÉSIA DES DE CAN FLOQUET AMB LA SILUETA DEL NOSTRE CAMPANAR RETALLAT AL FONS.

(Dibuix d'Antoni Mas)

Suposam que tots els nostres lectors saben, o s'imaginem, que les revistes com ES SAIG es publiquen a base de superar dificultats de tota classe, entre elles les estretors econòmiques. Només l'entusiasme de molta gent que no escatima esforços ens permet arribar puntualment cada mes a les vostres cases. I això que no ens podem queixar de l'ajut que, en la mesura de les seves possibilitats, ens proporcionen els nostres amics.

No podem parlar de sacrificis perquè es tracta d'una feina que ens agrada i que, juntament amb qualche petit disgust, ens ompl de satisfaccions i d'alegries. A més, estam convençuts de complir -millor o pitjor- una tasca informativa necessària i de cobrir un buit dins el nostre poble. I l'acceptació amb què comptam ens confirma aquesta idea i ens reafirma en el propòsit de continuar sense desànim.

Però també és cert que no nedam en l'abundància i que les quotes dels subscriptors no basten per equilibrar el nostre pressupost. Tenim unes petites ajudes- Comunitat Autònoma, Consell de Mallorca- i demanarem també una subvenció al nostre Ajuntament, pensant que la mereixiem igual que la mereixen -i la tenen- altres entitats que d'una manera o altra treballen pel poble i fan unes activitats que l'Ajuntament ha de fomentar. Amb aquesta idea presentarem la nostra sol·licitud.

I la majoria municipal, donant proves una vegada més de la seva absoluta miopia política i del seu analfabetisme integral, ens ha denegat la subvenció. I ho ha fet basant la seva negativa en un argument que és purament i simplement una mentida: "ES SAIG -digueren- és la revista d'un partit polític". Això no tan sols no és cert, sinó que pot molestar a molts de col.laboradors que no ens sentim identificats amb cap sigles polítiques. A més, és d'una fal·làcia grosera voler incloure dins una mateixa denominació tots els nostres col.laboradors, molts i d'ideologia diversa. Que la nostra és una revista oberta ho demostren les firmes que inclou: hi escriuen tots els qui volen fer-ho; no hi escriuen -potser perquè no en saben- els qui han renunciat a fer-ho, entre ells l'Ajuntament, que tenia una secció fixa, li vàrem oferir, en principi la va acceptar i després hi va renunciar. Així de clar.

Lo que sí és cert és que seguirem endavant, amb el beneplàcit de la majoria municipal o sense ell. Per damunt d'enveges, mesquineses, curtedats, ignoràncies, travetes, calúmnies i potadetes dels qui voldrien enfonsar la nostra feina, seguirem fent camí: informarem, denunciarem abusos, aplaudirem les obres ben fetes, divulgarem el nostre passat, fomentarem l'ús de la nostra llengua, procurarem millorar la nostra publicació i ampliar el número de col.laboradors....Amb les nostres limitacions i equivocacions, seguirem la nostra tasca, una tasca que -no ens amagam de dir-ho- ha merescut elogis dins Algaida i per tot arreu de Mallorca.

TONI GONSÀLES

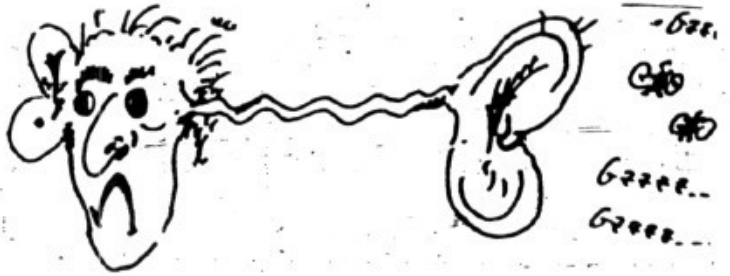
by Gómez 88

MANLLEVAT DE "SA LAVATIVA"

by Gómez

m'han dit que diuen

Es pagesos se montaren una bona festa amb motiu de celebrar sa festivitats des seu patró; en sentírem un parell que trobaven raro que decidissin fer-ho per Sant "Isidro, Labrador", però sa qüestió és trobar una excusa. Jo crec que lo que celebraren va ésser sa compra de sa farinera, sa bona marxa de sa Cooperativa, ses darreres plogudes,... Es fet és que van fora corda, i ho demostraren es vespre des ball i es migdia en es dinar, on no hi faltava res. Un trobava que ses corregudes des dissabte varen ésser un espectacle que només surt així de bé quan s'improvisa; sa llàstima, deia un, és que amb tants d'ases com hi ha pes poble, només volguessin participar-hi dues bísties. L'any qui ve hi haurà més gent a córrer.

Aviat veurem un poble amb una circulació i un ordre desconeguts. O això espera molta gent, ara que ja tenim nou municipal. Però n'hi ha que creuen que si no parteixen ja de tot d'una a ordenar ses feines de cada un, resultarà que tot seguirà igual i pagarem dos jornals en lloc d'un. I és que n'hi ha que se pensen que tot ha d'anar malament.

Un que va anar a s'acte "polític" que organitzà es PSM "per passar comptes" va trobar que tot allò estava molt bé, però trobava que allà hi havia molts de "sords" com es que firma aquesta pàgina: parlaven de lo mateix que aquest Sord diu des de fa molt de temps: Normes subsidiàries, circulació, aigua, construccions il·legals, desordre, etc. etc. I tampoc arribaren a cap solució a cap des problemes que sortiren.

Lo que va fer "gràcia" (per no dir vergonya) va ésser quan una al.lota externa va dir que havia anat a s'Ajuntament a protestar per sa manca d'aigua i li contestaren que els externs no tenien dret a protestar. Lo més fotut de tot és que és vera, que li digueren. O així mos ho han contat.

Aquest mes de maig, com sabeu, hi ha hagut missa a la Pau cada diumenge; i molta de gent que hi ha anat, a peu, en bicicleta o en cotxe. Però lo que és curiós cada diumenge quan ha acabat sa missa és veure com entra gent a dins l'església mirant en l'aire, i comentant i comentant si sa clau de s'arc ha baixat un poc més o no, i a veure què esperen per arreglar-ho.

I riguent riguent, o plorant plorant, segons hagin estat ses actuacions de jugadors, directius, àrbitrs, públic,... hem acabat sa temporada de futbol amb uns quants de positius. Això un any en què no sabiem si hi hauria equip de Regional a Algaida; un any en què tot s'equip ha estat d'Algaida; un any en què, segons pareix, ja tenim pràcticament directiva per sa pròxima temporada,... Què més voleu, incrèduls?

Això sí, es qui hauran tengut raó seran es qui deien que es Fundadors per l'any qui ve haurien de tornar a pagar es lloguer des camp. I, per lo que hem sentit, desgraciadament així serà. De ses converses "amistoses" de s'Ajuntament amb so propietari, res més n'hem sabut.

I es pineros, trobau estrany que es vostro camp sigui tan mal de comprar? A Algaida només volem que el llogui s'Ajuntament i no ho podem aconseguir; i això que tenim un grapat d'equips que juguen a futbol. i Voltros voleu que el vos comprin, així, per les bones... Es nostro està fet des de l'any 1.971, i en fa devers deu que sentim parlar de que s'Ajuntament l'hauria d'agafar, i des pus que anam en passaran un grapat més d'anys, per arribar-hi.

Un que va veure es programa des concert de sa nostra banda de música estava molt content, perque això és molt bo, sobretot quan veus aquell estol de jovenets que toquen. Lo que deia aquest és que haurien de tornar a fer lo que feien en temps..., bé, fa una quinzena d'anys: a partir de devers dia 18 de juliol cada diumenge o dissabte tocaven damunt es cadafal, i això animava tot es poble, que sortia a fer tertúlia. I estam segurs de que ara sa gent en va més endarrer que mai, de sentir-los, i que sa Plaça s'ompliria d'algaïdins. ¿Per què no ho provau, senyors de s'Ajuntament?

Idò què vos pensau? S'Ajuntament que no mos vol donar res, de subvencions. Diu que posem ses quotes de subscriptors més cares. I ES SAIG que dona sa sang i tot. (Deim això perque s'altre dia rebérem un diploma de sa Germandat de Donants de Sang agraint-mos sa nostra col.laboració).

Mos digueren que per Pina s'altre dia hi hagué un encalç en tota. No, caçadors, no vos assusteu, no eren cans ni cusses; eren un grapat de pineros que encalçaven un homo que havia agafat una bicicleta (i segons qualcú qualche cosa més), i quan se va veure estret, va prendre sementer, i sa gent a darrera... Quan ho sentírem contar feia rialles, però aquell homenet no ho veia gens clar. Mos digueren que per davallar una paret ben alta no va haver de mester ajuda. Això sí, se va fer una miqueta de mal a un peu. Lo que és cert és que no creim que torni per allà.

UN SORD

Aquest grup escolar és de l'any 41. A la fila superior els al.lots són: Toni Ponset, Joan Brusca, Jordi Salem, Jaume Moll i el mestre D. Miquel Balaguer. A la primera fila hi veim: Biel de Ses Cases Noves, Joan Garrover, Bernat Blanc, Miquel de Ses Tanques, Tomeu de Son Seguí, Pedro Fosca i Joan Ramona.

DUES NOTÍCIES

I UN COMENTARI

SOLCAR

Aquests dies, a Ciutat, hi ha hagut unes Jornades entorn la situació dels gitanos. Sembla que han anat molt bé: els participants han xerrat, s'han escoltat, ha vingut gent de fora, hi ha hagut fotos i TVB i han decidit crear un munt de comissions. (L'endemà, per altres motius, hi hagué escopetades a Son Banya. Però això seria una altra història. O no?).

També, dia sí i dia no, podem llegir notícies entorn el món de la droga, de la greu problemàtica dels drogadictes i com aquí, a Mallorca, quasi no es fa res. Això, sí, tothom diu que fa falta fer i que s'ha de fer i neixen grans programes i objectius molt importants: Anàlisi de la situació, Informació i Prevenció, Desintoxicació, Deshabitució i Reinserció. Sembla que s'està d'acord que aquestes cinc passes són necessàries i que han d'anar coordinades. I que ja hi ha una gent que ho estudia i que se reuneix i que fa Plans d'Actuació. I que, així mateix, el Consell fa qualche cosa en lo d'Informació i Prevenció i un poc manco en lo de Desintoxicació. I, fins aquí, molt bé. Però que no s'arriba a les altres passes (lo de Deshabitució i Reinserció = els dos moments que assenyalen la bona salut del malalt = torna ser ell i no depenent de cap droga). I és, diuen, perquè s'han de fer bé les anteriors, que hem de posar els peus plans, que no podem tirar endavant si no està ben estudiat... I vengua estudis i fulletons, i vengua gent de gabinet i gent amb horari d'oficina. I els drogadictes, i els malalts? Qui està al servei de qui?

I és que a tots ens fa més pla tot lo que sigui més fàcil, sense arribar a la feina i a la tasca més seriosa i, perquè tot món difícil ho duu, dificultosa. Per això -perquè qualche cosa s'ha de fer i no podem deixar que se cregui que no feim res- se fan i feim "cosetes" i que els diaris i companyia diguin que és important i com que ja ho veim escrit pareix que tot s'arregla o s'anirà arreglant. I, des dels Poders, sempre diuen més del que realment fan o volen fer. I novament tenim papers i més papers: enquestes, anàlisis, estudis, ponències, xerrades, conclusions, rodes de premsa... PAPERS i més papers: instàncies, certificats, còpies... BUROCRACIA. Senyors darrera una taula, amb un treball que se'ls hi ha donat i que comencen a gestionar, a estudiar, a analitzar, a coordinar, a...

Però, d'aquesta manera, sols es justifica una feina (i, tant de bo, sempre es pogué dir que realment és una feina i no un perdre temps) dels qui se'n encarreguen. Però no és la resposta que aquesta gent, aquestes persones o altres amb situacions igualment greus, precisen i, ja, amb urgència.

D'aquesta manera sols s'augmenta la roda dels gastos de gabinet, de burocràcia, de personal/funcionaris. I els pressuposts i els doblers s'han d'aturar per aquí i ja no arriben als vertaders afectats.

...
I ja veureu com davant tot això -que els distints problemes no fan res més que créixer i ser de cada dia més difícils- qualcú dirà que és necessari estudiar-ho de conjunt i per què no ens reunim i cream una comissió...

I l'any que ve farà un any!

nota d'avís: no estic gens en contra dels estudis, xerrades, trobades... Sí, quan no serveixen per res més que estudiar i trobar-se una gent. La problemàtica dels gitanos o dels drogadictes no es resol -solament- d'aquesta manera.

no estic gens en contra de la feina burocràtica. Sí, quan no és àgil i ràpida i te fa perdre temps, humor i tot se perd per les bardisses.

Toni Garau

L'Ajuntament un any després

El divendres dia 18 de maig el PSM va organitzar una xerrada-col.loqui on passà comptes de la gestió feta pel nostre Ajuntament d'ençà de les eleccions, és a dir, durant un any.

Primerament va prendre la paraula el parlamentari Damià Ferrà-Pons que va explicar el funcionament del Parlament Insular i del Govern de la Comunitat Autònoma.

Seguidament els tres regidors de l'Ajuntament varen exposar la feina feta a dins les diferents comissions, així com la gestió duta a terme per la majoria municipal. Després de les diferents intervencions se va passar a un col.loqui obert a tot el públic assistent.

La preocupació o interès demostrat, al llarg de les moltes preguntes que se feren, varen esser principalment damunt tres temes: casetes il.legals, impostos i aigua.

Els temes de casetes il.legals i impostos varen anar lligats a la discussió ja que, com es va veure, un va lligat íntimament a l'altre. L'Ajuntament fa ulls grossos a la construcció de casetes; no vigila el compliment de les Normes Subsidiàries ni del Pla General d'Ordenació ni de la Llei General del Sòl; se permet una especulació exagerada i també s'accepta tota casta d'il.legalitats. Això suposa que cap de totes aquestes obres demana permís a l'Ajuntament i, per tant, no paguen impostos, ni per la seva construcció ni després pel que fa a arbitris i contribucions.

Així les coses, els únics que paguen impostos són els qui demanen permís, és a dir, els algaidins que fan o arreglen cases a dins el poble. L'Ajuntament, com que ha de menester dobbers, puja els impostos dels qui demanen permís i, així, els algaidins paguen els impostos que no paguen els "xaleters".

Per altra banda, la majoria municipal, acollint-se a les ajudes econòmiques que dóna el Consell Insular als diferents pobles per a la realització de millores o obres d'infraestructura, ha sol.licitat ajuda per arreglar tres camins de fora vila i per a fer la segona i tercera fase d'ampliació del carrer de Palma. Sense entrar en discussions de si és necessari asfaltar o no els camins, lo cert és que tant Algaida com Pina i Randa tenen faltes d'infraestructura molt més importants per arreglar. La política d'asfaltar camins a qui més beneficia és als especuladors i "xaleteros".

El tema de l'aigua va esser molt polèmic. Els usuaris tenen un contracte amb l'Ajuntament pel subministre d'aigua i aquest no el compleix. Hi ha carrers que fa un parell de mesos que no tenen aigua. Una persona va dir que a ca seva en un mes havia aconseguit omplir-ne un poal; que a més l'havia feta analitzar i que no és potable. Amb el paperet de les anàlisis havia anat a l'Ajuntament i el batle no l'havia volguda escoltar. Els regidors del PSM varen dir que l'únic que sabien era que se posarien noves restriccions, és a dir, se reduïrien els dies de subministre d'aigua. Que la majoria no els informa de res, però que pareix esser que no fan ni han fet res per solucionar aquest greu problema. Que se segueixen permetent noves instal.lacions per devers Ses Maioles i que les perspectives per aquest estiu, si no plou molt, són molt dolentes.

Andreu Majoral

SALUT

LA MENINGITIS

El cervell està revestit per tres membranes -anomenades meninges- que quan s'inflamen produeixen la malaltia coneguda com a meningitis.

N'hi ha d'unes quantes classes:

- a) Meningitis bacterianes
- b) Meningitis abacterianes (víriques)
- c) Meningitis de líquid vermell (per la rotura d'un vas del cervell)

Parlarem de les meningitis bacterianes, d'una de les quals, la meningitis meningocàcia, es varen registrar a Espanya durant l'any 1.979 uns 7.000 casos i entre el 1.980-81 uns 5.000. Com veim, té una incidència molt important.

A la majoria dels casos sol començar amb un procés infecció secundari com una otitis, faringitis, migranyes, però també pot començar sense causa aparent. A continuació sol donar lloc a febre alta, mal de cap, vòmits, irritabilitat i, a mesura que va progressant, es manifesta en somnolència i confusió i, en més del 80% dels casos, rigidesa de la nuca; aquesta rigidesa sol faltar en els infants de pit i en els vells. També apareixen en un 50% de casos taques vermelles a l'abdomen i avantbraç.

És una malaltia infecto-contagiosa que es dona en forma esporàdica. El focus de l'infecció és exclusivament humà.

El germen que la produeix és el meningococcus, que es troba a la rino-faringe dels individus malalts i de les persones sanes que en són portadores; en conseqüència, la font d'infecció és el nas i la faringe i el contagi es produeix per via aèria (xerrant, tossint, fent etxems). Una vegada que el meningococcus és inhalat (entra a la boca) i es deposita a

la naso-faringe, poden passar dues coses:

1) Que l'individu desplegui una defensa contra ell i es converteixi en portador asintomàtic.

2) Que passi a la sang i produeixi la meningitis. En un petit número de casos pot provocar una coagulació intravascular disseminada (anomenada síndrome de Waterhouse-Fridericksen) i en tal cas la mort és d'un 100%.

La temporada en què apareix amb més freqüència és durant l'hivern i la primavera.

El diagnòstic precoç és molt important per a la seva posterior evolució. El malalt s'ha d'aïllar, però no són necessàries mesures de desinfecció especials, perquè el meningococcus és molt sensible als agents externs i basta orejar l'habitació durant unes hores.

Només és recomanable la profilaxi als parents més pròxims del malalt, com són els pares i germans.

Alexandre Pizà

TENTANES

"sap que la soca més s'enfila
com més endins pot arrelar"

A la fresca, els horabaixes,
baix l'arcada de mig punt
de caseva, està asseguda
la padrina, sola i muda,
fora alçar la vista amunt;
recordant hores passades,
amb son home i els infants,
i alegries enyorades
de rialles incessants.

Qui l'ha vista i qui la veu...
el que, abans, era esponera
que rajava gran verdor,
ara té, fosc, el color
de la soca d'olivera.
I els cabells que eren carbó,
i la cara rosa encesa,
han deixat el temps millor.
Han passat a la vellesa.

Vell serment sembla, però...
dins son cor de dona vella
l'esperit del jovent té,
no hi ha ànima més bella
ni persona de més bé.
Sap qui passa per la plaça,
sap qui tresca pel carrer,
va mirant la gent que passa:
ja no sap el que ha de fer...
Des d'aquella hora darrera,
en què l'aspi retirà,
ja no és la balanguera
que ens havia de vetlar.

I la senten recitar
en les festes de la vila:
"que la soca més s'enfila,
com més fons pot arrelar..."

I jo dic, amb tota l'ànima:
padrineta, vos estim
talment com estim ma terra!
perquè vos sou aquell llim,
la llecor, en què tot aferra.
Vos teniu l'enteniment
que vos dóna la vellesa,
vostre cor encara sent
la remor de la infantesa
del vell arbre, arrelat,
com l'arrel d'aquella alzina,
o del pi que, gran, domina
el pregon penyassegat.

Viu encara, la padrina...
mes el dia en que se'ns mori,
ja ningú ens vetllarà,
per ventura, a l'alta glori'
la padrina filarà.
I allà dalt, a les altures,
"amb filosa d'or i argent",
poc a poc ferà textures
perquè onegin amb el vent:
perquè sien la senyera
que desperti el jovent,
serà aquesta, la darrera,
que la vella balanguera
teixirà per nostra gent.

La sentien recitar
en les festes de la vila:
"que la soca més s'enfila,
com més endins pot arrelar..."

ALGAIDA 1 de Març de 1984.

TOMEU SALAS MASCARÓ

PINA

NOTÍCIES: El passat dia 20 es va fer a Lloret la trobada comarcal de la Germandat de donants de sang de la Seguretat Social, a la qual assistiren els donants de Pina, i a on, per cert, la Germandat donà un premi a la revista ES SAIG.

Dos robos hi ha hagut aquest mes a Pina: robaren en le cafè, s'estany, la caixa del dia, i un altre que va robar una bicicleta, emperò el veren i l'encalcaren i, avisada la Guàrdia Civil, l'agafaren.

Defunció: Dia 14 de maig va morir Maria Carrió Sintes, als 61 anys d'edat. Que en pau descansi.

En aquesta foto feta fa una trentena d'anys, podeu veure l'amo En Joan Matet, s'hortolà de Son Ribes, veïnt de sa boal (vaqueria) o de sa font, a l'entrada de Pina, al començament del carrer Major; es pot apreciar el canvi experimentat a devora ara, tant en l'asfaltat (que, com podeu veure, ni la carretera ni el carrer hi estaven) com en el figueral al fons amb unes bones figueres a on ara hi ha cases. Pina és, i més ho era en aquell temps, un poble tranquil que vivia de la pagesia, cosa que queda reflexada en aquesta imatge bucòlica que avui ja és difícil poder veure.

Xesc Oliver

Aquí teniu el text que fa referència a Pina de l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria publicat en el seu llibre "Les Balears en paraules i imatges", escrit entre els anys 1.869 i 1.891, i a on es pot veure que, voltant Pina, hi havia oliverars molt vells i moltes vinyes. Diu així:

Des d'Algaida hi ha un camí de carro que mos durà de cap a Sineu, passant per Pina i Lloret. El paisatge es veu animat per garroverars, oliverars, ametlerars i grosses vinyes; se veuen també figuerals. Aquest camí o carretera és bastant bo, però no molt ample, torç un poc a mà dreta, creuant un altre camí; se veuen algunes casetes de pagès i un molí de vent damunt un terreny rocós; atravessem un pinaret i un olivar, a on es poden veure algunes oliveres molt velles, per entrar després dins una garriga, formada en gran part de mates de llentiscla. A un comellaret hi ha el lloc de Pina, amb la seva iglésia blanca. Té 480 habitants i 95 cases, 14 deshabitades. La seva iglésia està dedicada a la Verge de la Salut i als Sants Cosme i Damià. Es va edificar, segons pareix, a principis

del segle passat, doncs es llegeix la fetxa 1.717 en el troç de bòveda que està més aprop del presbiteri. Tal vegada es construï l'actual iglésia damunt el solar d'una altra més antiga, puix en la pila d'aigua beneïda es llegeix 1.622. La pila baptismal du gravat 1.801, any en què el bisbe de Mallorca Don Bernat Nadal va pujar la iglésia de Pina a Vicaria segregada de la parròquia d'Algaida, que està a 5 Km. d'aquest lloc. La fatxada de la iglésia té als seus dos costats dues torres de campanar, però només la de la dreta està acabada i al cap de damunt té un curucull de color rogenc, que està a 181'29 m. damunt el nivell de la mar. El seu interior té forma de creu, amb una cúpula central; se puja a l'altar major per dues escales laterals; té dues capelles laterals i el cor tot d'una que entren damunt el portal major. Aquesta iglésia ha estat renovada farà uns 10 anys. Hi ha en aquest lloc de Pina unes monjes molt piadoses que s'encuiden de la iglésia i tenen una escola per nines.

Maria Coll Coll

Gloses: AN ES LLOGARET DE PINA

A Mallorca per mig de s'illa
hi ha pinars i bosc ras,
i una iglésia amb dos campanars,
això és es llogaret de Pina
dos doctors en medicina
allà damunt exposats.

Més de cent cinquanta cases
i uns quatre-cents habitants,
tots viuen com a germans,
mai han passat coses rares,
enrevoltats de pins i mates
i aires puríssims i sans.

La iglésia enmig des poble
de molt guapa arquitectura
i de tan bona pintura
el qui la visita ho troba
i sa raó jo crec que sobra
a dins tanta hermosura.

Si malament no hem comptat
hi ha catorze carrers
i un parell de corters
que no estan molt escampats
i també bastants de trasts
i a qualcun tarongers.

A darrera un convent
de ses monges franciscanes
des poble ho són germanes
i a tot tenen esment
i d'anys en fa més de cent
que estan allà instal.lades.

A sa plaça un monument
i de pins enrevoltada
ha passat qualche vegada
que ha estada plena de gent
però mai en cap moment
aquesta gent s'ha insultada.

Bernat Coll Sureda

FINS QUAN PODRÀ EL SOL MANTENIR LA VIDA A LA TERRA?

El Sol és la font de la vida ja que les plantes utilitzen la seva energia per transformar en matèria orgànica l'anhidrid carbònic i l'aigua mitjançant la fotosíntesi. Aquesta energia prové de la fusió de l'hidrogen del Sol a heli.

Perquè la radiació del Sol sigui la que tenim actualment és necessari que 654.600.000 tones d'hidrogen es fusionin per segon a fi que aquesta fusió doni 650.000.000 tones d'heli (4.600.000 tones es perden en forma d'energia segons l'equació d'Einstein $E=mc$).

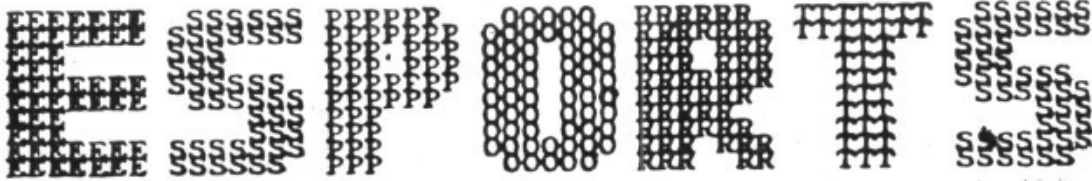
Sembla que amb aquest ritme de consum d'hidrogen el Sol s'hauria d'esgotar en poc temps, però hem de pensar que conté 1.166.000.000.000.000.000.000.000 tones d'hidrogen (1.166 quadrilions de tones).

Si suposam que inicialment el Sol estava format en la seva totalitat per hidrogen i que ha radiat sempre igual, podem afirmar que seguirà així durant seixanta mil milions d'anys.

Però el Sol no radiarà sempre igual, sinó que, a mesura que la quantitat d'heli augmenti, s'iniciarà la reacció de fusió d'aquest donant àtoms més pesats. Aquesta fusió és molt més energètica que no pas la de l'hidrogen i això farà que la temperatura a la terra sigui molt elevada i impedirà la vida.

Malgrat tot això, es calcula que el Sol podrà mantenir la vida a la terra durant vuit mil milions d'anys (8.000.000.000).

Delfí Mulet

FUTBOL

Primerament informarem a tots els aficionats del futbol i concretament als seguidors del C. D. Algaida que enguany l'Assemblea General Ordinària se celebrarà dia 9 d'aquest mes de juny al teatre a les nou i mitja del vespre. Com cada any, es pretén fer una assemblea animada i participativa, una reunió on no tan sols es doni compte d'uns números o una situació, sinó que sigui una ocasió de que l'aficionat manifesti la seva opinió, les suggerències o inclús les crítiques, tot de cara a animar i fer caminar la institució que és per a tot el poble, el C. D. Algaida.

En quant a futbol competitiu, passam a ses darreres informacions d'enguany. I hem de començar parlant de la bona impressió que donen els nostres infantils en la seva participació al Torneig de Primavera: de tres partits disputats han sumat tres punts; si ho comparam amb l'actuació durant la lliga, la progressió és notable.

A seguir així!

Els juvenils també acabaren sa competició amb una bona victòria sobre l'Olimpic B de Manacor. aquest partit va deixar contents a tots els seguidors d'aquests joves. A partir d'ara sa majoria (8) estan en condicions, per edat i per joc, de jugar amb l'equip de Regional.

Equip de Regional que, com s'esperava, ha demostrat una gran regularitat global dins sa competició, ja que si mos regim per sa segona volta ha estat més que meritòria. Incluint els correctius que en forma de gols hagin pogut rebre, l'equip ha respost i s'ha guanyat allà on tocava. Quatre positius a final de competició, amb actuacions bones i altres no tant, són de valorar. A més s'han posat les bases per un bon equip de cara a pròximes temporades.

BILLAR

Com apuntàvem el mes passat, la Peña algaidina de Billar ha prganitzat un torneig de billar lliure pels aficionats

locals. Hi ha una inscripció d'una dotzena de billaristes que se veuran les cares pel sistema de lliga.

Esperam que aquest torneig servesqui per fomentar aquest joc i animar als bons deportistes de ses caramboles.

Anim!

ESCACS

Una bona notícia que hem de donar és la permanència de l'equip d'escacs del nostre poble a la primera categoria. Encara que sigui per la retirada d'un altre equip des grup i es consegüent ascens del que havia disputat la promoció, els nostres "ajedrecistes" es mereixen participar a aquest nivell per ganes, voluntat i sebres.

Per altra banda hem de dir que al passat Torneig de Sa Cabaneta el nostre paísà i integrant de l'equip d'Algaida en Miquel Vidal ha aconseguit pujar de categoria individual, lo que mos alegra i li donam l'enhonorabona.

FUTBET

Molta participació i animació al torneig de futbet disputat a Ses Escoles. Aquí vos oferim l'equip que va quedar campió.

PIPERS

El passat 18 de maig va concloure el Primer Torneig "Restaurants d'Algaida" d'amics de sa pipa. Reunions que, com ja hem anat informant, han estat enrevoltades de molta animació i participació a les dotze jornades de què ha constatat aquest torneig; i també hi ha hagut qualque sorpresa. La classificació final va esser:

Individual

- 1.-Biel Amengual
- 2.-Pep Noguera
- 3.-Toni Gomila
- 4.-Miquel Bibiloni
- 5.-Miquel Munar

Per equips la cosa va quedar així:

- 1.-Algaida 3
- 2.-Algaida 1
- 3.-Son Sunyer

I així fins a set equips.

JOCES ESCOLARS

La participació dels nostres nins i nines que van a escola al Col·legi Pare Pou als Jocs escolars d'aquesta edició ha resultat altament positiva. Si la participació dels escolars ha estat nombrosa, les bones classificacions també han acompanyat als al·lots. Els felicitem a ells així com als mestres i educadors.

Diguem que s'ha aconseguit es segon lloc a l'especialitat de hanbol infantil, tant masculí com femení.

A natació infantil, masculí i femení, s'ha participat a totes les modalitats.

A futbol infantil femení han quedat dins es dos primers.

I d'escacs infantil masculí han quedat segons a la classificació final.

Enhorabona a tots ells!

Joan Trobat

El pròxim dia 15, divendres, se celebrarà al local de l'Obra Cultural un acte organitzat pel Casal d'Amistat Mallorca-Cuba. Com a introducció al tema, presentam aquesta nota que ens ha tramès el seu president.

PER A UNA COMPRESIÓ DE LA REVOLUCIÓ CUBANA

Les notícies que ens arriben sobre Cuba estàn mediatitzades per les agències informatives: crec que això no és cap descobriment. Ahir va esser el tema Valladares, fals poeta i fals malalt; avui es parla de l'espanyol Gutiérrez Menoyo, amagant la seva tasca com a contrarrevolucionari, inspirador d'un moviment militar que suposà la mort de pagesos i obrers a la zona de l'Escambray. No hi ha dubte que interessa desprestigiar la revolució cubana, evitar que la gent conegui les conquestes assolides pel règim de La Havana.

Organitzacions internacionals com la FAO i OMS, poc sospitoses de tendències esquerranes, han afirmat en successius informes les projeccions sanitàries i socials de la revolució. A Cuba no hi ha atur; no existeix fam, misèria, analfabetisme; les necessitats bàsiques de la població, roba, vivenda, menjar són garantitzades per l'Estat a tothom. El pagès és propietari de la seva terra; cada fàbrica compta amb un equip metge que garantitza la sanitat dels obrers dia a dia; Cuba viu un procés industrialitzador exemplar per a altres nacions subdesenvolupades.

Hem de tenir clar que en els països del Tercer Món la llibertat té aquests continguts concrets; menjar, condicions sanitàries dignes, possibilitat de tenir un lloc per viure. Els esquemes de la civilització occidental rebutgen aquests fets quan no van acompanyats d'un procés electoral "compresible" per a l'autodenominat "món lliure". Hom ha de dir que a Cuba també existeixen les eleccions, cada cinc anys, i amb uns mecanismes m idèntics als que es desenvolupen a altres nacions. La diferència estriba en què la participació popular és molt més nombrosa, ateses les organitzacions diverses que coordinen la feina del poble.

Enfront una revolució en marxa, el president Reagan situa amb la seva política l'àrea del Caribe a l'extrem d'una conflagració total. Maniobres militars provocadores, finançament de grups contrarrevolucionaris, bloqueig econòmic, situacions viscudes pel poble cubà que, amb les armes en la mà, defensarà llur revolució fins a les darreres conseqüències. Les revolucions no s'exporten, els exemples sí; i això tan simple no ho volen entendre a la Casa Blanca.

Carles Manera (President del Casal d'Amistat Mallorca-Cuba)

NOTICIARI

NOTÍCIES COOPERATIVA ALPIRA

Coincidint amb el quart aniversari de la seva fundació, la Cooperativa ALPIRA va organitzar una sèrie d'actes tal com anunciàvem en el programa que publicarem el mes passat.

Durant tota la setmana del 8 al 13 hi hagué una sèrie de xerrades i col.loquis de divulgació i discussió de temes de la pagesia. El divendres dia 11 es va celebrar una assemblea de la qual destacam dos punts.

1er: es va prendre l'acord d'una aportació de 25.000 pts per part de tots els socis a fi de fer front al termini que s'ha de pagar del local de Sa Farinera. Hi ha de temps per abonar-la fins dia 25 de juny.

2on: es varen celebrar eleccions per cobrir les vacants d'una part de la Junta Directiva. L'escrutini va donar el següent resultat:

Vicepresident: Toni Perelló "Vistós"
Secretari: Francesc Garcies "Ses Cases Noves"
Vocal: Tomeu Garau "de So N'Alegre"
Vocal: Jordi Llaneras "Suredí"
Interventor: Jaume Pou
Interventor: Joan Bibiloni "de s'Arboçar"

El dissabte horabaixa hi va haver una festa infantil molt entretinguda i exhibicions de tractor amb remolc i amb arada, a més d'una carrera ase-mul. A la foto que adjuntam hi teniu els participants; hi va haver premis per a tots.

El vespre l'animació va anar en augment: cançons i ball a rompre, Primer amb les cançons de "Música Nostra" i després amb un conjunt de música moderna que va animar la vetllada fins ben tard.

I el diumenge es va celebrar un dinar de germanor amb un centenar de comensals que no quedaren gens malament davant el frit i rostit i ensaïmades i demés carroportal. Bon ambient i alegria en tot moment.

En resum, un èxit de la "Festa pagesa" organitzada per la Cooperativa ALPIRA, una festa que esperam i desitjam que tengui continuació en anys succesius.

GERMANDAT DE DONANTS DE SANG

A la Trodaba Comarcal que el passat diumenge dia 20 varen celebrar els donants de sang a Lloret de Vista Alegre, ES SAIG va rebre de mans del President de la Germandat Sr. Jeroni Albertí un diploma en què se li agraeix la seva col.laboració a favor de la donació de sang.

Agraïm la distinció i reiteram la nostra crida en pro d'aquest gest de donar un poc de sang que és font de vida i que pot ajudar a salvar vides.

PLUVIÒMETRE

El potecari Gabriel Martorell ens informa que les pluges d'aquests dos darrers mesos són:

Abril: 18'31 l.

Maig (fins dia 26): 61'1 l.

Com que els tres primers mesos d'enguany havien caigut 152'8 l., tenim que en cinc mesos hem contabilitzat un total de 232'2 l., quantitat bastant considerable i a la qual ja no estàvem avesats.

UNA XERRADETA... (acabament)

-Vàreu estar molts d'anys an *Es Serral*?

-40 anys. Allà va morir mon pare quan només tenia 48 anys i jo havia acabat es servici feia poc. Vàrem haver de treballar de bon de veres per tirar endavant.

-Quan compràreu *Son Coll i Castellitx*, com estaven aquestes finques?

-Molt malament, amb molt d'abandó. Hi he fet moltes millores: he tret garri-ga, moltes tonelades de pedres, he plan-

tat molts d'arbres... I sempre he trobat bons operaris.

-I ara a passejar-vos...

-Sí; he hagut de deixar es animals, però segueisc cuidant ses finques. M'agrada tenir-les bé i, si se mor qualche arbre, procur substituir-lo i sembrar-ne de joves. Trob que és molt trist veure sa terra abandonada.

Pere i Joan Mulet

C. D. *Algaida*

ASSEMBLEA GENERAL ORDINARIA

DISSABTE DIA 9 DE JUNY A LES 9'30 DEL VESPRE

AL TEATRE

VOS HI ESPERAM A TOTS!

E. S. S. A. I. G.

Bolletí de l'Obra Cultural

d'ALGAIDA

mensual D.L. P.M. 495-1980.

dirigeixen: Delfí Mulet

Francesc Antich

administra: Llorenç Oliver

metanografia: Mireia Mulet

fotografia: Joan Balaguer

dibuixen: Jaume Falconer

col.laboren: Andreu Oliver

Pere Mulet

Jaume Balaguer

Alexandre Pizà

Joan Trobat

Joan Mulet

Cat. Martorell

Xesc Oliver

Antoni Garau

Jerònia Oliver

Miquel Serra

Domicili: Rei, 1. ALGAIDA

Tel. 665042/272576

ES SAIG es responsabilitza només de l'Editorial.

Imprimeix: Apostol y Civilizador. PETRA.

*Un sol
fi:
Mallorca.*

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA

una xerradeta amb... L'AMO'N MIQUEL DES SERRAL

S'altre dia vàrem mantenir una xerradeta amb l'amo'n Miquel Vila Janer, "des Serral". Sabíem que li agradava fer excursions i que fa poc havia pujat al Galatzó; i això que, com diu ell, "estic a prop des 80". D'aquestes coses parlàrem una estoneta amb ell.

-Quina edat teniu i quina ha estat sa vostra feina?

-Estic ben a prop des 80 anys i he fet moltes feines, però sempre m'he dedicat a la pagesia. Si me treuen d'això, servesc per poca cosa.

-S'afició a anar d'excursió, vos ve d'arrera?

-Sí, sempre m'ha agradat. Lo que passa és que abans no em llevia com ara; precisament és ara quan tenc més temps i, com que ses cames me responen, procur fer aquestes passejades.

-Això vos anava a dir, que teniu bona cama.

-Sí, tenc sa cama forta, però necessit es gaiato, sense gaiato som mort. Caminant tira tira no me ve d'un tros. Ara mateix no me faria res anar o venir de Ciutat.

-Parlau-mos de s'anada an es Galatzó.

-Va esser fa un parell de mesos. Deixàrem es cotxos abaix des puig i partírem per amunt. És una excursió pesadeta i encara ho va esser més perque vàrem tenir brusca i calabruix casi tot es temps. I, com que no hi ha cap amagatall, arribàrem ben xops.

-Heu fet s'excursió des Torrent de Pareis?

-L'he feta al manto tres vegades i és una excursió molt guapa. Record que en certa ocasió la vaig fer tot sol, més tard hi vaig anar amb l'Obra Cultural d'Algaida i sa darrera fa poc, l'any passat. I cada vegada he vist escenes ben tristes de gent jove que havia acabat es menuts, qualcun ja s'arrossegava.

-A lo que veim, teniu corda per temps.

-Si sa salut m'acompanya, sí. Sa darre-
ra que he fet, fa quinze dies, va esser
amb autocar fins an es Pla de Cúber i
des d'allà partírem per ses muntanyes
i baixàrem pes Barranc fins a sa plaça
de Sóller; per cert que sa baixada té
1.996 escalons.

-A què atribuiu sa vostra resistència i vitalitat?

-A que sempre he tengut bastanta salut i a que he estat molt menjador. Feia molta de feina, però també menjava molt. Heu de tenir en compte que aquestes excursions de què hem parlat no són res de vora qualcuna que n'he fet. En record una de Cala Ratjada a Lluc carregat amb més de 50 quilos; partírem 40 homos i només n'arribàrem una quinzena. Però això eren altres temps i altres circumstàncies i casi val més no parlar-ne. Lo cert és que una vegada vaig estar tres dies i tres nits sense dormir i fent feina de dia i de nit.

segueix a la plana anterior